

IV MEDŽIO DROŽĖJŲ KŪRINIŲ PARODOS-KONKURSO „ŠVENTIEJI IR PILIGRIMAI“ NUOSTATAI

I. BENDROSIOS SĄLYGOS

1. Šventųjų ir piligrimų skulptūrėlių drožyba tebėra gyva ir žodžiu perduodama liaudies meno tradicija. Medinių skulptūrų siužetuose šventųjų vaizdavimas turi galias tradicijas. Liaudies meistrai pasirinkdavo drožti lietuvių liaudies labiausiai garbinamus šventuosius, kurie savo simboline prasme atitiko liaudies psichologiją, o kartais, kaip pažymi, P. Galaunė (Kaunas 1930 m.), „ir prosenovės religijos likusią dvasią, kaip, pavyzdžiui, šv. Agota, primenanti mitologinę Gabiją“. Grupinėse skulptūrėlėse vyravo Trijų Karalių auka, šventoji Šeima, šv. Juozapas, šv. Jonas Krikštytojas, šv. Pranciškaus Stigmatizacija, šv. Ona, šv. Jurgis, šv. Antanas, šv. Rokas, šv. Florijonas, šv. Izidorius, šv. Martynas. Populiariausios pavienių šventųjų skulptūrėlės buvo šv. Kazimiero, Šv. Jono Nepomuko, šv. Kristoforo, šv. Rapolo Arkangelo, šv. Petro, šv. Barboros ir kt.

2. Šalia senųjų šventųjų vaizdavimo siužetų iškyla naujų, susijusių su kintančia senųjų motyvų interpretacija arba pasižyminčių neįprastomis formomis. Šiandieninėje globalioje visuomenėje kiekvienam žmogui svarbus yra gyvenimo tikslo suradimas ir jo siekis. Vis dažniau liaudies meistrų kūryboje įsivyrąja piligrimo simbolis. Piligrimas – tai asmuo keliaujantis į šventą vietą, asmuo turintis aiškų kelionės ir gyvenimo tikslą. Piligrimas – tai ne klajūnas, pasimetęs ieškojimuose ir nerandantis gyvenimo prasmės. Piligrimas turi aišką dvasinį ir išorinį kelią, kurį stengiasi įveikti. Ne visuomet tas kelias yra lengvas, tačiau vidinė motyvacija visuomet leidžia jį įveikti.

3. Piligrimo vaizdavimas liaudies mene nuo viduramžių pasižymi aiškiais simboliais ir detalėmis. Tipiško viduramžių piligrimo apdarą sudarė abitas su gobtuvu, plačiabrylė skrybėlė, kelionmaišis, kuriame buvo laikomos relikvijos, maistas, pinigai. Rankoje piligrimai turėdavo ilgą lazda, vėliau prie diržo dar ir didelį rožančių. Kai kurie piligrimai nešdavosi ir tuometinius muzikos instrumentus: dūdeles, žvangučius. Taip pat piligrimai turėdavo specialius ženklus, rodančius kelionės tikslą bei apsaugančius nuo pavojų. Vėliau piligrimai įsigydavo medalį, sagę ar kitą atributą su atvaizdu to šventojo, kurio kapo vykdavo lankyti. Piligrimų ir keliautojų globėjais buvo laikomi Trys Išminčiai, šv. Rapolas arkangelas, šv. Kristoforas. Nemažai šventųjų vaizduojami kaip piligrimai: Šv. Jokūbas, šv. Rapolas arkangelas, šv. Rokas. Pvz. Šv. Rapolas Arkangelas tramdo piktąsias dvasias, ypač ligų sukėlėjas, globoja piligrimus ir kitus keliautojus. Rapolas vaizduojamas su sparnais, keliautojo drabužiais ir sandalais. Paprastai jis turi kelionmaišį, piligrimo lazda, gertuvę, rankose laiko apvalią dėžutę ar komuinę.

4. I – asis Lietuvos medžio drožėjų paroda-konkursas „Šventieji ir piligrimai“ įvyko Vilniuje Jeruzalės galerijoje 2009 m. gruodžio 21 – 2010 m. sausio 6 d. Konkurse dalyvavo 22 Lietuvos medžio drožėjai iš įvairių šalies regionų (Žemaitijos, Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos), buvo eksponuojama virš 40 šventųjų ir piligrimų skulptūrėlių. Parodos-konkurso „Šventieji ir piligrimai“ uždarymo metu buvo įteikti apdovanojimai meniškiausių, šventųjų ir piligrimų drožybos tradicijas, ar originalias idėjas perteikiančių darbų autoriams. I vietą užėmė medžio drožėjas iš Telšių r. Pranas Dužinskas (kūrinys „Piligrimas“), II vietą pelnė medžio drožėjas iš Kauno Algirdas Jasilionis, III – ają Tomas Stambrauskas iš Prienų r. Nuspręsta parodą-konkursą „Šventieji ir piligrimai“ kas dvejus metus rengti skirtingose meno galerijose šalies sostinėje Vilniuje.

5. II – asis Lietuvos medžio drožėjų kūrinių paroda-konkursas „Šventieji ir piligrimai“ vyko Vilniuje, Pilies galerijoje nuo 2011 m. lapkričio 3 d. iki gruodžio 4 d. Parodoje-konkurse pristatytos unikalios ir išskirtinės liaudies meistrų iš įvairių Lietuvos regionų sukurtos šventųjų ir piligrimų medžio skulptūros. Parodoje dalyvavo 22 Lietuvos medžio drožėjai, eksponuota 42 šventųjų ir piligrimų skulptūrėlės. Parodos lankytojai taip pat galėjo pareikšti savo nuomonę dėl eksponuojamų kūrinių. Konkurso nugalėtoju tapo ukmergiškis Valentas Butkus (kūrinys Šv. Pranciškus), II-ąją vietą užėmė Kazys Striaupa iš Plungės r., III-ąją Vitas Vasiliauskas iš Kybartų.

6. III – medžio drožėjų kūrinių paroda-konkursas „Šventieji ir piligrimai“ vyko 2013 m. lapkričio 6 – 30 dienomis Šv. Jono gatvės galerijoje Vilniuje. Parodoje dalyvavo 24 liaudies menininkai iš visų Lietuvos geografinių regionų (Žemaitijos, Aukštaitijos, Dzūkijos, Suvalkijos), buvo eksponuojami 44 konkursiniai darbai. Parodoje dalyvavo įvairaus amžiaus liaudies menininkai (nuo 14 iki 81 metų). Geriausius parodoje-konkurse eksponuojamus darbus, kaip visuomet, rinko ne tik iš ekspertų sudaryta vertinimo komisija, bet ir parodos lankytojai. I-ąją vietą užėmė medžio drožėjas iš Alytaus Artūras Janickas (kūrinys „Šv. Jonas Nepomukas“), II – ąją vietą pelnė medžio drožėja iš Utenos rajono Anelė Araminienė (kūrinys „Šventoji šeima“), III – ąją Vytautas Liatukas iš Kauno (kūrinys „Piligrimas“).

7. Šie nuostatai reglamentuoja IV medžio drožėjų kūrinių parodos-konkurso „Šventieji ir piligrimai“ (toliau – konkursas) tikslą ir uždavinius, organizavimo tvarką, tolesnį darbų eksponavimą, konkurso viešinimą ir dalyvių apdovanojimą.

8. Konkurso organizuoja Lietuvos piligrimų bendrija ir Vilniaus krašto tautodailininkų – meno kūrėjų bendrija.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

9. Konkurso tikslas – padėti išsaugoti ir propaguoti šventųjų skulptūrėlių drožybos tradicijas, skatinti natūralią šios veiklos tąsą, kuo plačiau paskleisti informaciją apie šios tradicijos unikalumą ir išskirtinumą. Konkursu siekiama įprasminti meno drožėjo amato reikšmingumą ir prasmingumą, tradicijų puoselėjimo ir naujų kūrybinių idėjų sanglaudą.

10. Konkurso uždaviniai:

10.1. Surengti IV Respublikinę šventųjų ir piligrimų medžio skulptūrėlių paroda-konkursą Vilniaus mieste;

10.2. Atspausdinti parodos-konkurso katalogą;

10.3. Konkurso darbus pristatyti virtualioje medžio drožėjų darbų parodoje Lietuvos piligrimų bendrijos tinklalapyje www.piligrimai.lt ;

10.4. Atrinkti geriausius medžio drožėjų darbus ir apdovanoti geriausių darbų autorius.

III. KONKURSO ORGANIZAVIMO TVARKA

11. Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvos medžio drožėjai, liaudies menininkai, tautodailininkai.

12. Konkurso darbų paroda vyks 2016 m. spalio 11 – 29 dienomis Pylimo galerijoje Vilniuje (Pylimo g. 30, Vilnius; www.pylimogalerija.lt). Galerija įsikūrusi Vilniaus senamiestyje, patogioje vietoje apsilankyti miesto svečiams.

13. Šventųjų ir piligrimų medžio skulptūrėlės konkursui priimamos iki 2016 m. spalio 7 d. Pylimo galerijoje (antradieniais – penktadieniais nuo 12.00 iki 17.00 val., šeštadieniais nuo 12.00 iki 16.00 val., telefonas pasiteirauti: 8 5 2613524) arba Vilniaus krašto tautodailininkų – meno kūrėjų bendrijoje (Vytenio g. 13; tel.: 8 5 2339509).

14. Konkursui jo dalyviai organizatoriams gali pateikti anksčiau ar konkurso darbų pateikimo laikotarpiu išdrožtas šventųjų ir piligrimų skulptūrėles, kurių dydis nuo 5 cm iki 1 m. Skulptūrėlės turi būti išdrožtos iš medžio, jų išorėje gali būti naudojami dažai, ornamentai. Smulkioms skulptūros detalėms (pvz. šventojo akys, rankoje laikomas daiktas, aureolė ir kt.) gali būti naudojamos ir kitos medžiagos. Skulptūrėlės turi būti sukurtos remiantis liaudies tradicijomis ar novatorinėmis autorių idėjomis. Drožiniai gali būti atlikti įvairia drožybos technika. Pateikiami kūriniai negali būti anksčiau eksponuoti parodose „Šventieji ir piligrimai“. Kartu su kūriniais autorius pateikia ir užpildytą IV Medžio drožėjų kūrinių parodos-konkurso „Šventieji ir piligrimai“ dalyvio anketą (1 priedas). Autorius gali pateikti ne daugiau kaip 2 savo darbus.

15. Parodai numatoma atrinkti ne daugiau kaip 50 medžio drožinių. Esant didesniai norinčių konkurse dalyvauti autorių skaičiui pirmenybė bus teikiama pirmiau kūrinius pateikusiems autoriams, skirtingų autorių kūriniams, kūriniams iš skirtingų Lietuvos regionų.

16. Organizatoriai turi teisę neeksponuoti medžio drožybos darbų, neatitinkančių šių nuostatų reikalavimų ar turinčių akivaizdžių defektų (drožiniai yra suskilę, sutepti ar sudaužti, nebaigti drožti ir pan.).

17. Parodai atrinkti kūriniai ir jų autoriai pristatomi numatomame išleisti konkurso kataloge, kuriame trumpai bus aptarta šventųjų skulptūrėlių drožybos tradicija, supažindinama su konkurse dalyvavusiais drožėjais (jų biografija, svarbiausiais darbais), parodai pateikiamais darbais ir jų idėja.

18. Parodai atrinkti kūriniai taip pat bus pristatomi tinklalapyje www.piligrimai.lt. Be kūrinio nuotraukų joje numatoma patalpinti ir trumpą aprašymą apie autorių iš pateiktos dalyvio anketos.

19. Konkurso darbus vertins Lietuvos piligrimų bendrijos valdybos patvirtinta vertinimo komisija sudaryta iš liaudies meno ekspertų, skulptorių, konkurso organizatorių. Vertinimo komisijos pirmininkas yra Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininkas.

20. Vertinimo kriterijai:

20.1. Medžio skulptūrėlių tradiciškumas;

20.2. Medžio skulptūrėlių senųjų motyvų interpretacija, formos ir elementų originalumas, savitumas;

20.3. Atstovaujamo krašto medžio drožybos ypatybių atspindėjimas;

20.4. Meniškumas;

20.5. Estetiškumas.

IV. TOLESNIS DARBŲ EKSPONAVIMAS

21. Lietuvos piligrimų bendrija įsigyja tris geriausias parodos-konkurso darbus (I-III vietos laimėtojai) ir ne daugiau kaip 10 kitų kūrinių už kuriuos jų autoriams sumokamas tarp autoriaus ir Lietuvos piligrimų bendrijos sutarto dydžio honoraras.

22. Konkurso organizatoriai – Lietuvos piligrimų bendrija – turi teisę ir pirmenybę visus parodoje eksponuotus kūrinius įsigyti už sutartą honorarą, nepaisant kitų fizinių ir juridinių asmenų pasiūlymų konkurso dalyviams, partneriams, rėmėjams ar kitiems suinteresuotiems asmenims.

23. Atrinktos ir Lietuvos piligrimų bendrijos įsigytos skulptūrėlės toliau bus eksponuojamos įvairių renginių metu, skolinamos Lietuvos muziejams, parodų organizatoriams ir kūrinių autoriams tematinėms ekspozicijoms. Bus užtikrinama galimybė su kūriniiais susipažinti visiems besidomintiems asmenims (meno šakų moksleiviams ir studentams, menininkams profesionalams, užsienio svečiams ir kt.). Ateityje numatoma surengti nuolatinę šventųjų ir piligrimų medžio drožybos kūrinių ekspoziciją Vilniaus mieste, kurioje ir bus eksponuojami įsigyti kūriniai.

V. KONKURSO VIEŠINIMAS

24. Konkursas viešinamas Lietuvos žiniasklaidoje, interneto erdvėje.

25. Internetu informacija apie konkursą ir jo rezultatus talpinama Lietuvos piligrimų bendrijos tinklalapyje www.piligrimai.lt; Vilniaus krašto tautodailininkų - meno kūrėjų bendrijos tinklalapyje www.vilniaustautodaile.lt, kituose Lietuvos tautodailininkus vienijančių organizacijų tinklalapiuose, informaciniuose portaluose ir kt.

26. Informacija apie konkursą ir jo rezultatus taip pat skleidžiama respublikinėje ir Vilniaus miesto spaudoje.

VI. KONKURSO DALYVIŲ APDOVANOJIMAS

27. Visi konkurso dalyviai gauna konkurso dalyvio pažymėjimus.

28. Nugalėtojų diplomais, piniginiiais prizais ir kitomis rėmėjų dovanomis apdovanojami 3 geriausių darbų autoriai, taip pat skiriami 3 paskatinamieji prizai.

29. I - osios vietos laimėtojas apdovanojamas 200 Eur piniginiu prizu, II – osios vietos laimėtojas – 150 Eur, III – osios vietos – 100 Eur piniginiu prizu.

30. Autoriams sumokami honorarai už įsigytus darbus nėra susiję su skiriamais piniginiiais prizais I-III vietos laimėtojams. Savo prizus taip pat gali įsteigti ir pasirinktam dalyviui įteikti konkurso partneriai ir organizatoriai. Šių prizų laimėtojus steigėjų pageidavimu išrenka vertinimo komisija arba patys steigėjai.

31. Konkurso uždarymo renginys ir apdovanojimai vyks 2016 m. spalio 29 d. 12 val. Pylimo galerijoje (Pastaba. Pasikeitus konkurso uždarymo renginio laikui konkurso dalyviai ir svečiai bus informuojami telefonu ir elektroniniu paštu).

Konkurso koordinatorius – Darius Liutikas, Lietuvos piligrimų bendrijos pirmininkas; Tel. 8 614 94092, el. paštas darius@piligrimai.lt

**IV MEDŽIO DROŽĖJŲ KŪRINIŲ PARODOS-KONKURSO „ŠVENTIEJI IR
PILIGRIMAI“ DALYVIO ANKETA**

Elektroninę anketos kopiją galite rasti Lietuvos piligrimų bendrijos tinklalapyje www.piligrimai.lt.
Anketą reikia užpildyti spausdintomis raidėmis ir pateikti kartu su kūrinium (–iais), taip pat anketą
prašome atsiųsti elektroniniu paštu adresu info@piligrimai.lt

Autoriaus vardas ir pavardė

Trumpai apie autorių (iki 300 žodžių, nurodyti autoriaus gimimo datą, vietą, pagrindinius
biografijos ir kūrybinio laikotarpio faktus, svarbiausius darbus ir parodas, pasiekimus (jei tokių
esama), kitą autorių nuomone svarbią informaciją)

.....
.....
.....
.....

I kūrinio pavadinimas, sukūrimo metai

(Prašomas honoraras, už kurį sutiktumėte kūrinių perduoti Lietuvos piligrimų bendrijai nuolatinei
ekspozicijai ir tematinėms parodoms).....)

II kūrinio pavadinimas, sukūrimo metai

(Prašomas honoraras, už kurį sutiktumėte kūrinių perduoti Lietuvos piligrimų bendrijai nuolatinei
ekspozicijai ir tematinėms parodoms)

.....)

Autoriaus adresas, telefonas, el. paštas

.....

Su konkurso nuostatais susipažinau ir su jais sutinku

(konkurso dalyvio parašas)